

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. אלו אסורין ואוסרין בכל שהו יין נסך.....2
- ב. ועבודת כוכבים ועורות לבובין.....3
- ג. ושור הנסקל ועגלה ערופה וציפורי מצורע ושער נזיר ופטר המור ובשר בחלב ושעיר המשתלח וחולין שנשחטו בעזרה הרי אלו אסורין ואוסרין בכל שהוא ... חתיכות נבילה.....4
- ד. אגוזי פרך ורימוני בדן דדבר שבמנין ואיסורי הנאה5
- ה. יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנאה ... ימכר כולו לעובד כוכבים חוץ מדמי יי"ג שבו ... חבית בחביות אבל לא יין ביין ... סתם יין אפי' יין ביין מותר

8

- ו. גת של אבן שזפתה עובד כוכבים מנגבה והיא טהורה ושל עץ ... יקלוף את הזפת ושל חרס אף על פי שקלף את הזפת הרי זו אסורה ... דוקא זפתה אבל דרך בה לא סגי לה בניגוב11
- ז. הגת והמחץ והמשפך של עובדי כוכבים ... וחכמים אוסרין ... בקנקנים של עובדי כוכבים שהן אסורין.....13
- ח. כל דבר שמכניסו לקיום אפילו לפי שעה גזרו ביה רבנן.....13
- ט. כי הוה משדר גולפי להרפניא סחיף להו אפומייהו וחתים להו אבירצייהו14

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

דף עד.

א. אלו אסורין ואסורין בכל שהו יין נסך

כבר התבאר לעיל דף כט. שייך שנתנסך¹ לע"ז אסור בהנייה², והשותה ממנו כל שהוא לוקה מן התורה³ שנאמר⁴ (דברים לב פסוק לח) **אֲשֶׁר חֵלֵב זִבְחֵימוֹ יֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם וְגו'.** החומץ של עכו"ם אסור בהנייה מפני שנעשה יין נסך קודם שיחמיץ⁵.

ודוקא שנתנסך לה בתורת תקרובת כדרך עבודתם, אבל סתם יינם של גוים ומגען שנגעו ביין שלנו אינו אסור מן התורה⁶, אבל חכמים גזרו גם איסור הנאה על סתם יינם ועל מגעם ביין שלנו. כמו שהתבאר שם דף לו: בעזה"ת.

¹ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יא הלכה א

² אבל התוספות פרק מרובה [בבא קמא] דף ע"ב ב' ד"ה דאי, וכן בחידושי רשב"א פרק האיש מקדש [קידושין] דף ג"ח ע"א [ד"ה ובירושלמי], תקרובת עבודה זרה אסור מדאורייתא רק באכילה. ועיין בספר שער המלך פרק ה' מאישות הלכה א' עלה י"ג ע"ד [עמוד שנת] ד"ה ואפילו היה אסור בהנאה מדבריהם

³ ובהלכה ב כתב שנאמר בעבודת כו"ם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. איני יודע מניין לו לרבינו ומצאתי להרמב"ן בהשגותיו על ס"מ של רבינו שהוקשה לו זה וכתב וז"ל אנכי לא ידעתי מקום המלקות הזה ולא ראיתיו עד הנה בנמרא בבלי או הירושלמי אבל יתכן שילקה מדכתיב וקרא לך ואכלת מזבחך שענינו פן תכרות ברית ליושב הארץ וכו' וקרא לך ואכלת מזבחך והוא לשון מגיעה ממה שמפורסם השמר פן ואל לא תעשה והזבח והיין המתנסך לעכו"ם אחד הן כמ"ש בכל מקום בתלמוד המזבח והמקטר והמנסך וכו' עכ"ל. כס"מ שם, ועיין לח"מ שם.

⁴ דילפינן לה [ע"ז כט ע"ב] מקראי דכתיב [תהילים קו, כח] ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, הרי שהקיש הכתוב זבח של עבודה זרה למת, מה מת אסור בהנאה כמו שיתבאר לקמן סימן שמ"ט בעז"ה, אף זבחי עבודה זרה אסורים בהנאה. ואחר כך הקיש הכתוב יין שנתנסך לע"ז לזבח שזוהב לה, דכתיב בפרשת האזינו [דברים לב, לח] אשר חלב זבחימו יאכלו וישתו יין נסיכם, פסוק זה קאי למעלה על כי ידין ה' עמו וגו', ופירושו אמר להם משה לישראל כשידין ה' עמו ישראל בייסורין על עבירות שבידם ושעבדו עבודה זרה, אז יאמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אי אלהימו צור חסיו בו, רצה לומר איה ע"ז שלהם שהיא היתה הצור שחסו בו, אשר חלב זבחימו יאכלו וגו', רצה לומר אותן אלהות אכלו חלב של הזבחים שזוהבו להם ושתו יין נסיכם שנשכחו להם, יקומו עתה ויעזרוכם וגו'. הרי שהקיש היין שנתנסך להם לזבח שלהם, מה זבח אסור בהנאה אף יין אסור בהנאה, לבוש יו"ד קבא א

⁵ שם הלכה יג.

⁶ ועיין באר הגולה שכתב דלדעת תוס' המשנה איירי בבסתם יינם אך בביאור הגר"א משמע דהמשנה איירי ביין נסך ממש וכ"מ מהרמב"ם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ולעיל דף עג. התבאר שיין שנתנסך⁷ לע"ז ונתערב בו יין של היתר בנפילה בבת אחת, לתוך האיסור, אפילו כל שהו, כולו אסור בהנאה⁸.

ב. ועבודת כוכבים ועורות לבובין

עוד התבאר לעיל דף כט: שע"ז אסורה⁹ בהנאה היא ותשמישיה ונויה ותקרובתה בין של נכרי בין של ישראל, דכתיב (דברים ז פסוק כו) וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתְךָ וּכְתִיב (שם יג פסוק יח) וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאֻמָּה מִן הַחֵרֶם, כלומר אפילו כל שהו, והיינו שלא יהנה ממנה. אלא דשל נכרי אסורה מיד, ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבד. ותשמישיה ונויה, בין של נכרי בין של ישראל אינן אסורין עד שישתמשו בהן. ותקרובתה, מה שמביאה לפניה ועשה ממנו תקרובת נאסר או אם הניחו לפניה לשם תקרובת¹⁰.

והוא הדין שאר תקרובת כגון שמנים וסלתות ומים ומלח שדרך להקריבן בפנים, הוי כמו יין שכן דרכו לנסכו בפנים.

ובהמה שהקריבוה¹¹ כולה לעבודת כוכבים אסורה בהנאה אפילו פרשה ועצמותיה וקרניה וטלפיה ועורה הכל אסור בהנאה, לפיכך אם היה בעור סימן שיודע בו שזה העור תקרובת עבודת כוכבים הוא כגון שהיו עושים שקורעים קרע עגול כנגד הלב¹² ומוציאין הלב הרי כל אותן העורות שהן כך אסורין בהנאה וכן כל כיוצא בזה.

ומכיון שע"ז ומשמישיה¹³ ונויה¹⁴ ותקרובתה אסורין בהנאה, משום כך אסורין תערובתן אפילו בכל שהוא¹⁵, דבכל שהוא נמי הנאה איכא.

⁷ שו"ע ונו"כ קלד א

⁸ דהואיל ואית ביה ליתא דע"ז החמירו בו לאוסרו בהנאה כמשהו. לבוש שם

⁹ שו"ע ונו"כ קלט א

¹⁰ ט"ז שם ב

¹¹ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ז הלכה ג

¹² רבינו פסק כרשב"ג ולהכי לא הזכיר מימרא דרב הונא להלן דף לב ובהכי מיתרצא קושית הלח"מ כאן עיין פר"ח בארות המים מרכבת המשנה וטורי אבן כאן ועיין מעשה רקח מה שהאריך

¹³ שו"ע ונו"כ קמ

¹⁴ שי"ך שם א

¹⁵ עי' בס' מקור מים חיים שבי' דנראה דאפילו בע"ז שהוא רק מדרבנן אסורים בכל שהוא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

לפיכך כוס או טבעת או צורה של עבודה זרה שנתערבו אפילו באלף, כולן אסורות מן התורה¹⁶ ואינן בטלין ברוב כמו שאר איסורין, אבל ספק ספיקא מותר כמו בשאר איסורין.

ג. ושור הנסקל ועגלה ערופה וציפורי מצורע ושער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב ושעיר המשתלח וחולין שנשחטו בעזרה הרי אלו אסורין ואוסרין בכל שהוא ... חתיכות נבילה

חתיכה הראויה¹⁷ להתכבד לפני האורחין שאיסורה מחמת עצמה ואפילו אם היא אסורה בהנאה, כיון שאם תתבטל היתה מותרת וראויה להתכבד, אינה בטילה אפילו באלף.

לפיכך חתיכת נבילה, ואפילו חתיכה של בשר בחלב¹⁸ למרות שאסורה בהנאה, או של חולין¹⁹ שנשחטו בעזרה שאסורה מדבריהן בהנייה, אוסרין בכל שהן עד שיגביה אותן²⁰.

¹⁶ לבוש אך עי' בס' שבילי דוד שכ' ממשמעות דברי הש"ס דאף דע"ז מן התורה בכל שהוא ולוקין גם בפחות מכשיעור משום לא ידבק בידך מאומה מ"מ מן התורה בטל ורק דבר שבמנין לא בטל כמו בכל מקום מדרבנן עיין שם. ובחכמת שלמה שם כתה הנה מה שעבודה זרה אינו בטילה אם הוי מדאורייתא או מדרבנן עיין מה שכתבתי בחיבורי עבודת עבודה לש"ס דף ס"ד ע"א [ד"ה שם בגמ' מ"ט], וגם שם הראיתי פנים לחלק בין עבודה זרה של נכרי דהוי רק דרבנן ומן התורה בטלה אף מין במינו, ובין עבודה זרה של ישראל דאינה בטילה מהתורה כשהיא מין במינו.

¹⁷ שו"ע ונו"כ קא א ב

¹⁸ ובב"ח דרבנן כמו עוף בחלב או [ע"י] מליחה וכבוש [דאסור] מדרבנן מיקרי ראוי להתכבד, ולא במלקות תליא מלתא דשניהן היתר ונעשה גוף אחד. כנסת הגדולה בהנהרות ב"י אות ה' בשם כמה פוסקים. וכ"כ הב"ח ע"פ פ"ז

¹⁹ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק טז הלכה ו' ז

²⁰ ומותר למכרן לעובד כוכבים חוץ מדמי איסור שבהן. ש"ך שם א אך אינו יוכלי הנאה לים המלח כמו שיבואר להלן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכן כל בעלי²¹ חיים חשובין הן, ואינם בטלין²², לפיכך²³ שור הנסקל שנתערב באלף שוורים ועגלה ערופה באלף עגלות, או צפור מצורע השחוטה באלף צפרים או פטר חמור באלף חמורים כולן אסורין בהנייה²⁴, אבל שאר הדברים אף על פי שדרכן לימנות הרי אלו עולין בשיעורן.

ד. אגוזי פרך ורימוני בדן דדבר שבמנין ואיסורי הנאה

²¹ אף על גב דלא אסירי מתחלת ברייתן כגון שור הנסקל ודרוסה וכה"ג לא במילי מכת השיבותן כך פשוט בש"ס ופוסקים. ש"ך יו"ד קי ז

²² שו"ע ונו"כ יו"ד קי א, הנה זה מוסכם מכל הפוסקים דבעלי חיים דלא במלו הוי רק דרבנן. אבל עיין חכמת שלמה שם שכתב "לפענ"ד היה להוכיח דהוי מן התורה, והביא ראיה מפסחים ונשאר בצ"ע. וסיים עיין בתוספות מעילה (כא, ב ד"ה פרוטה) ובמשנה למלך [מעילה ז, ו] דמטבע אינו במל מן התורה, וכיון דיש השיבות דמן התורה אינו במל, י"ל גם בעלי חיים אינו במל מן התורה, ודו"ק.

²³ א"ת למה השמיט רבינו שער המשתלח שהוא שנוי במשנה בכלל הנך. וי"ל דשער המשתלח לא היה אפשר להתערב עם אחרים שהרי היו קושרין לו בין קרניו לשון של זהורית. ותנא דמתני' אגב הנך תנא ליה שהרי אין לשון של זהורית מעכב. רדב"ז שם

²⁴ כתב עליו הראב"ד וי"ל א"א כיון דקיי"ל כר' אליעזר וברבי שמעון בן גמליאל יוליד הנאה לים המלח והשאר מותר בהנאה שהרי הלך השיבותו ע"כ. וכתב הכ"מ דזו אינה השגה דרבינו העתיק לישנא דמתניתין וגמ' ומאחר שכתב לקמן בפ"ז גבי נתערב יין ביין תקנתא דר"א ורשב"ג ממילא משמע דהוא הדין להני דמאי שנא עכ"ל. ודבריו תמוהין דודאי איכא לחלק בין דברים החשובים שאינן בטלין ליין נסך כמ"ש הר"ש בפ"ג דערלה והתוס' והרא"ש בריש פ"ג דע"א ושם הביאם בשם הירושלמי דתקנתא דרשב"ג דאמר חוץ מדמי איסור שבו לא מהני אלא ביין נסך ולא בשארי דברים דאיכא למיחש שמא יחזור וימכרנו לישראל (ומיהו כשחותך ועושה בעניין שלא יקנה ישראל ממנו שרי בכל איסור כמ"ש הש"ך בס"י קמ"ב) ותקנתא דר"א להוליד לים המלח כתב דשמא לא מהני אלא בע"א שתופסת דמיה אף על פי שאינה ניתרת בכך מהזי שפי כמוליד האיסור לים המלח עד כאן וכ"כ הרא"ש וא"כ אפשר דרבינו נמי הכי ס"ל. ומיהו בע"א גופה מחמיר רבינו פ"י מהלכות ע"א ועיי"ש בלח"מ. ועיי' ש"ך ריש ס"י ק"י וחק יעקב ריש ס"י תמ"ז. נחל איתן שם ועיין בשמחת עולם שם. ובש"ך שם ב הביא תוס' ביבמות פ' הערל (דף פ"א ריש ע"ב) ובזבחים (דף ע"ג ע"ב) כראב"ד שמועיל בשאר איסורים הולכת הנאה וכ"כ רבינו שמשון והברטנורא בסוף ערלה וכן הוא באגודה פרק התערובות ובנ"י פ' הערל וכ"כ הר"ן ס"פ כל הצלמים וכן כתב בפרק בתרא דעבודת כוכבים בשם הראב"ד והסכים כן אבל אין כן דעת התוס' והפוסקים הנ"ל שם אלא ס"ל דדוקא בעבודת כוכבים שתופסת דמי' סגי ליה בפדיון הולכת הנאה לים המלח ולא בשאר איסורים וכן דעת הרא"ש ס"פ כל הצלמים ולכן פסק שרק ביין נסך מועיל כיון שיש לו פדיון ולא בשאר דברים. ועיין פרי"ח שם שכתב מיהו תקנתא דימכר כולו לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו איתא בכל איסורין שבתורה ואף כשלא נתבטל האיסור מן התורה כל שאין לחוש שיחזור הגוי למוכרו לישראל,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כבר התבאר במסכת ביצה דף ג: וביבמות דף פא: שי"א²⁵ שדבר חשוב²⁶ וגם דרכו להמכר לפי מספר יחידות, אוסר²⁷ בכל שהוא²⁸, והם שבעה דברים א. אגוזי פרך ב. רמוני בדרן, י"א²⁹ שהם אגוזים הבאים מפרך ובדרן שמקומות

²⁵ מבואר בגמ' ארבע שיטות

א. השיטה המקילה ביותר חכמים סוברים שרק ששה דברים אוסרים בכל הווא. דהיינו אגוזי פרך רמוני בדרן וחביות סתומות וחולפות תרדין וקולסי כרוב ודלעת יונית.

ב. רבי עקיבא מוסיף עוד, אחד דהיינו ככרות של בעל הבית. וביחד הם שבעה דברים.

ג. פירוש של רבי יוחנן בדברי רבי מאיר, דאת שדרכו למנות שנינו, דהיינו מחמת השיבותו אינו נמכר כלל באומד, אלא לעולם דרכו למכרו במנין, אבל דבר שלפעמים נמכר גם באומד כהתיכות ועגולים, בטל כרוב או בששים.

ד. השיטה המחמירה ביותר ופירוש של ר"ל דפליג וסובר "כל שדרכו למנות שנינו", דהיינו שאפילו אם לפעמים נמכר באומד אבל יש שמקפידים מפני השיבותו למוכרו במנין, אם כן נחשב דבר חשוב ולא בטיל כלל.

רוב הראשונים פסקו כרבי יוחנן דהלכה כרבי מאיר נגד חכמים, כמשי"כ הב"י שרק דבר שדרכו למנות שנינו, דהיינו לעולם דרכו למכרו במנין. וכ"ד הרא"ש ורי"י והרשב"א והריטב"א, והרמב"ן, והר"ן.

רוב הגאונים פסקו כר"ל דהלכה כרבי מאיר כמשי"כ במ"ז שם א משע"ד וכ"כ באו"ה וכ"כ הב"ח דהכי נהנינדכל שדרכו למנות שנינו, דהיינו אפילו אם לפעמים נמכר באומד אבל יש שמקפידים מפני השיבותו למוכרו במנין, אם כן נחשב דבר חשוב ולא בטיל כלל. וכן דעת הבעל העיטור והרש"ל.

הרמב"ם פסק דרק ז' דברים לא בטלי כלל כרבי עקיבא.

דעת המחבר קי א כדעת הרמב"ם (מ"א פ' מ"ז הלכה ג') פסק כר"ע דאפילו דבר שדרכו למנותו לעולם בטיל, ואם תאמר א"כ אמאי לא מני נמי התיכה הראויה להתכבד ובריה ובעלי חיים דכל הני נמי חשיבי ולא בטלי, וי"ל דהך מתניתין קאי אפלוגתא דרבי מאיר וחכמים כחבילי תלתן [ערלה פ"ג משנה ו] דרבי מאיר אומר ידלקו וחכמים אומרים יעלו באחד ומאתים, ומאי דקאמר בתר הכי שאינו מקדש אלא ששה דברים בלבד היינו מדברים שעולין באחד ומאתים וכדמסיים [שם משנה ז] הראוי לערלה ערלה הראוי לכלאי הכרם כלאי הכרם, אבל בעלי חיים והתיכה הראויה להתכבד ובריה אינן ראויין לערלה ולא לכלאי הכרם ולהכי לא קחשיב להו. פרי חדש שם ס"ק ז.

²⁶ ע"י פרי תואר סק"ג שהעלה דהא דקיי"ל דדבר חשוב לא בטל הוא רק בדבר שאסור בהנאה אבל במידי דאסור רק באכילה ולא בהנאה אפי' דבר חשוב בטל עיין שם אמנם עיין בשפ"ד סק"ב ובמטה יהונתן ובערך השלחן אות ה' שהשיגו על הפרי תואר בזה והעלו בראיות דדבר חשוב לא בטל אפי' בדבר שמותר בהנאה עיין שם

²⁷ ע"י בס' שנות אלי' (מהגר"א) על משניות סדר זרעים בפרק ג' דערלה שם דלמאי דמשני בציפורתא אינה בטילה מדאורייתא עיין שם ומבואר מדבריו דהא דדבר חשוב אינו בטל הוא מדאורייתא וכיוצא בזה כתב ג"כ במשנה למלך פרק א' מהלכ' משכב ומושב הלכה י"ד וע' בשערי דעה סק"ג שהתפלא על דבריהם בזה דמבואר ברמב"ם בפרק ט"ז מהלכ' מאכלות אסורות וכן הוא פשוט בכל הפוסקים דהא דדבר חשוב לא בטל אינו אלא מדרבנן וע"י בשו"ת חקרי לב חלק א' מיו"ד סי' ק"ח ק"ט ק"י שהאריך טובא בענין זה והביא ג"כ כמה ראיות דהא דדבר חשוב לא בטל אינו אלא מדרבנן עיין שם. דרכ"ת שם ה

²⁸ עיין בש"ך א שאפילו באינו מינו.

²⁹ רש"י פ"י פרך ובדרן מקומות הן והברטנורא כתב ואני שמעתי אגוזים שקליפתן רכה ונפרכים ביד, דאע"ג דדין דדבר חשוב לא הוי רק מדרבנן ובכ"מ ספיקן לקולא מ"מ בזה יש להחמיר כב' הפירושים דכיון שאין אנו יודעין איזה מהפירושים עיקר ע"כ יש להחמיר בשתייהן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

הן וי"א שאלו אנוזים גדולים שקליפתן רכה ונפרכים ביד, אבל הקטנים³⁰ אף החשובים שקליפתן רכה אינם בכלל דבר חשוב כיון שאין הדרך למכרן כלל רק במידה או במשקל. ג. חביות גדולות סתומות, אבל קטנות אינן חשובים וחד בתרי בטל ואם הם פתוחות אפילו של י"ג בטילי דלא חשיבי, וכן בקבוקי יין החשובים כ"ז שהם סתומים אבל אם הם פתוחים בטילין³¹. ד. וחלפות תרדין, ה. וקלחי כרוב, ו. ודלעת יונית, ז. וככרות של בעל הבית להוציא של נחתום אבל במקומות שגם של נחתום חשובים אינן בטלים³² אפי' הם קטנים כיון שכעת גם הקטנים אינם נמכרים אלא במנין. ודוקא בשלמה אבל פרוסה בטל וכן מצה שלימה לא בטילה לא בטל ופת הנלוש בשומן או בחמאה גם בפרוסה והכל הוא לפי הענין. וכן בעלי חיים חשובים הם ואינם בטלים.

וכן לכל דבר שהוא חשוב ביותר ונמכר לפי מנין באותו המקום ובאותו הזמן. אבל שאר דברים, אף על פי שדרכן למנות, ונמכרים לפי יחידה הרי אלו עולים בשיעורן, וי"א³³ שכל³⁴ דבר שבמנין, דהיינו שדרכו למנותו

³⁰ ובלא זה אינם בכלל זה כיון שאינם נקראים כלל אנוזים בלשון הקודש רק לזוים. ביד יהודה בפיה"ק סק"ד

³¹ ועי' ביד יהודה בפיה"א סק"ד ובפיה"ק סק"ה מ"ש בזה ולדינא העלה דלדין דקיי"ל דהעיקר תלוי בדרכן למנות הנה ביין כיון שאנו רואין דהיינות החשובים דרכן ליתנם בכלי זכוכית חתומים כדי שיעמדו ימים רבים וכן נמכרים תמיד במנין ע"כ אם נתערב כלי יין כזו של איסור בשל היתר לא בטל וכ"כ כשהם סתומות אבל אם הן פתוחות בטילין

³² ועמ"א סי' תמ"ז סק"מ דמצה שלימה לא בטילה דהוי דבר שבמנין ועיי"ש עוד בס' תנ"א ס"ק ל"ז עי' ביד יהודה בפיה"א סק"ה ובפיה"ק סק"ו

³³ רמ"א שם כדעת רוב הראשונים פסקו כרבי יוחנן דהלכה כרבי מאיר נגד חכמים, שרק דבר שדרכו למנות שנינו, דהיינו לעולם דרכו למכרו במנין וכן דעת הרא"ש כר"י. והב"י (רס"י סימן ק"י) כתב בשם רבינו ירוחם דדעת רוב הפוסקים דהלכה כר"מ אליביה דר"י. וכן פסקו הרשב"א והריטב"א, והרמב"ן, והר"ן.

³⁴ הפר"ת (ס"ק ג) סובר דבאיסור דרבנן ובפרט באיסור דרבנן דאין עיקרו מי התורה, לא נאמר דין דבר שבמנין והר"י בטיל. אולם הפמ"ג (שפ"ד ס"ק ב) כתב דאין לחלק, ואיסור חשוב בין דאורייתא בין דרבנן לא בטיל. וכן סובר האו"ה (כלל כ"ה דין א) וכהנה"ג (בהגהת טור ס"ק ה) ועיין בהגהות הח"ס לעיל סי' ק"א שהביא רא"י מהתוס' לחלק בזה בין חד דרבנן לתרי דרבנן דבהך דרבנן שייך דין דדבר שבמנין לא בטל אבל בתרי דרבנן בטל, ועיין פלתי סימן קא ס"ק ב יש בזה מקום עיון, באיסור דרבנן דאין אסור רק באכילה, אי בטיל או לא. כי בגמרא דיבמות (פ"א ע"א) אמרו דבר שבמנין במילתא דרבנן בטיל, ולכך אמר ריש לקיש הואיל ותרומה דרבנן עיגול בעיגולים עולה, והקשה התוספות (שם ד"ה מאי) והר"ש (ערלה פ"ג מ"ז) הביא לתן בכלאי כרם לרבי מאיר דס"ל (ערלה פ"ג מ"ז, יבמות שם ע"ב) שדרכו למנות לא בטילה, הא כלאי כרם דרבנן, ותירצו דגבי תרומה איכא תרתי דרבנן, בזמן הזה, וגם פירות שאינו דגן תירוש ויצהר, ולכך בטילים, אבל חדא איסור דרבנן לא בטיל. ועוד תירצו הואיל וס"ל כל שדרכו למנות לא בטיל, א"כ נחית חד דרגא באת שדרכו למנות דחשיב טפי, [ד]אפילו [באיסור] דרבנן לא בטיל. וא"כ לדין דלא קיימ"ל כל שדרכו למנות,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תמיד³⁵, ותמיד נמכר לפי יחידות, אינו בטל אפילו אם אינו חשוב מצד עצמו, וכן נוהגין.

ולפיכך ככרות לחם שנמכרות לפי יחידות, או פירות כגון אננס שנמכר לפי יחידה אינם בטלים אם הם איסור שהתערב בהיתר, וכגון לחם "חדש" או כלאי הכרם. וכן אננס בשמיטה. וכדומה שהתערבו אינם בטלים לכו"ע.

אך ביצים במקומות שדרכם להמכר לפי מספר היחידות³⁶, לדעה הראשונה הרי הם בטלים שהרי אינם חשובים מצד עצמם, ולשיטה השניה אינם בטלים³⁷.

ה. יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנאה ... ימכר כולו לעובד כוכבים חוץ מדמי יי"נ שבו ... חבית בחביות אבל לא יין ביין ... סתם יין אפי' יין ביין מותר

כבר התבאר לעיל דף עג: שיין שנתנסך³⁸ לע"ז ונתערב בו יין של היתר אפילו כל שהו, כולו אסור בהנאה³⁹.

כשהיתר עומד במקומו והאיסור בא עליו, ההיתר מבטל האיסור⁴⁰ אא"כ נופל בבת אחת כדי נ"ט לפיכך אם עירה יין נסך מצרצור קטן כלומר פך⁴¹

רק את שדרכו למנות (רמ"א סי' ק"י ס"א פלתי שם ס"ק ד') (ו)בטל בדרבנן. וא"כ הרי כאן ספק על איזה משני תירוצים בתוספות נסמך. ועיי"ש שהאריך בזה.

³⁵ עיי' בשו"ת חקרי לב חלק א' מיו"ד סי' ק"ח שעמד על המחקר בענין המטבע אי הוי בכלל דברים החשובים דלא בטלה אפי' באלף והביא רא"י דהוי דבר חשוב עיין שם באריכות ועיי' בשו"ת יאודה יעלה (למהר"י קובו) חיו"ד סי' ח' מ"ש בדברי הרב חק"ל בזה ומדחה ראיותיו ועיי"ש במ"ש בזה לדינא. דרכ"ת שם כג

³⁶ ועיין פרי חדש שם ס"ק ט ומיהו כתבו האחרונים דהאידינא שאין בנמצא למכור סל מלא ביצים כאומד בלי מנין לכולי עלמא לא בטלי.

³⁷ ועיין כף החיים שפוסק כשיטת העיטור, אך בהפסד מרובה ניתן לסמוך על הרמ"א, וכ"פ המ"ז (סק"א) בהפסד.

³⁸ שו"ע ונו"כ קלד א

³⁹ דהואיל ואית ביה ליתא דע"ז החמירו בו לאוסרו בהנאה במשהו. לבוש שם

⁴⁰ בשוגג אבל במזיד הוי מבטל איסור לכתחלה ודינו כמו שנתבאר לעיל סי' צ"ט סעי' ה'. יין המשמח סוף ס"ק

ד'

⁴¹ ש"ך ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

או בקבוק, לתוך בור של יין אפילו עירה כל היום כולו⁴², ראשון ראשון⁴³ בטל⁴⁴ ומותר אפילו בשתייה, ואינו חוזר וניעור לאסור כשמתרבה כל זמן שיש ששים בהיתר לבטלו⁴⁵.

ואם עירה מחבית יין ליין, לא שנא עירה מהמותר לאסור או מהאסור למותר הכל אסור, מפני שעמוד הקילוח היורד בבת אחת מפי החבית הוא גדול, ואינו מתבטל אפילו יש ששים בהיתר לבטלו משום חומרא דיין נסך⁴⁶, ובהפסד מרובה יש להתיר⁴⁷. ואם אינו בבת אחת שנפסק הקלוח אין היין שבהבית חבור ליין שבבור וכיון שבאותו שנפל לברו ליכא כרי נ"ט בטל כמו בצרצור⁴⁸.

וכל זה בודאי יינם⁴⁹ אבל סתם יינם של עובדי עבודה זרה, אף על פי שאסור בהנאה לא החמירו בתערובתו כמו ביין נסך גמור, ואינו אוסר תערובתו במשהו אלא בשתייה

⁴² עי' ביין המשמח ס"ק ב' וס"ק ו' שהעלה דמ"מ אין להקל בקילוח מרובה מפי צרצור רק בהפסד מרובה דוקא עיין שם באריכות ועי' בכנה"ג בהגהות הטור אות א'.

⁴³ עיין בספר תפארת ישראל על משניות פאה פ"ז משנה ח' שכתב דדוקא בלח בלח אמרינן קמא קמא בטיל מדמתערב מיד בכולו דבלח יש בילה משא"כ בלח ביבש ע"ש.

⁴⁴ כתב הר"ן אף על גב דקי"ל ניצוק חיבור שאין הניצוק חיבור אלא לומר שאותו היין שלמעלה דינו כאותו היין שנתערב למטה והרי הוא כמוהו וכיון שאותו שנופל למטה נתבטל ונעשה היתר היאך יאסור היין שלמעלה ודלא כהראב"ד דמפרש דמיירי במקמף קטופי ע"כ ומביאו ב"י וד"מ בקצרה וכ"כ הרא"ש פרק בתרא דעבודת כוכבים גבי מחלוקת רש"י ור"ת בניצוק חיבור וז"ל דאע"ג דניצוק חיבור הכא לא הוי חבור כיון דאפילו שותת כל היום כולו בזה הענין ונתערב כולו הוי ראשון ראשון בטל ואין סברא להחמיר בניצוק יותר ממעורב. ש"ך שם ג.

⁴⁵ כ"כ הלבוש וכ"כ בש"ך יח אך לשון המחבר משמע אפילו ליכא ס' כיון דקמא קמא בטיל.

⁴⁶ שמפני שנהגו לערות יין לבור על ידי חבית גדולה כיון שסוף היין שבהבית לירד על ידי כל זה ודרכו בכך א"א לומר בו ראשון ראשון בטל שכל שעומד ליפול ולהתערב השיבנא ליה כמעורב כבר משא"כ בצרצור קמץ שמפני שאין דרך לערות בכלי כיוצא בו לבור אין אנו רואים כנפל וכמעורב אלא מה שירד כבר מש"ה אמרי' בכל כלי כיוצא בו ראשון ראשון בטל. ש"ך שם ה מהר"ן

⁴⁷ מיהו בהפסד מרובה וכה"ג יש לסמוך אהרמב"ן והרא"ש וטור דס"ל דבהית' לתוך איסור נמי אם נפל בבת אחת ויש ס' מותר אלא כשנפל מעט אמרי' ראשון ראשון בטיל ואפילו ניתוסף אח"כ היתר ונתרבה עד ס' אין חוזר וניעור אף על גב דבשאר איסורין וכן יין במים היה חוזר וניעור. ש"ך שם א

⁴⁸ ש"ך שם ו

⁴⁹ שו"ע ונו"כ שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ולא בהנאה. ומוכרו כולו לגוים ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים המלח או שמוכרו חוץ מדמי איסור שבו⁵⁰, ויהנה בשאר המעות⁵¹.

וכל יין שאינו אסור אלא בשתייה אינו אוסר תערובתו אלא בששים. ולפיכך בזמן הזה כל סתם יינם בטל בששים⁵². ומוכרו כולו לגוים ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים המלח ויהנה בשאר המעות.

ואם נתערבה⁵³ חבית של יין נסך גמור, בין חביות כשרים ואינו מכירו, כולם אסורים בשתייה ומותרים בהנאה, שהואיל ולא נתערב גוף היין ביין נסך לא החמירו בו כל כך⁵⁴, אלא מוכרין כולן לגוים ומוליך דמי אותה חבית לים המלח, אך כל עוד לא מבר אסור בהנאה⁵⁵. או מוכר אותם חוץ מדמי איסור שבו⁵⁶.

שאיין בו ממשות האיסור כגון שנתן יין בקנקנים של עובד כוכבים הכל מותר בהנאה שאין כאן דמי האיסור⁵⁷.

והא דחבית של יין נסך אוסר כל החביות שנתערבה בהן, היינו דווקא בחביות גדולות שחשובות ואינן בטלות, אבל אם הם קטנים ואינם חשובים, חד בתרי בטל, כמו בשאר איסורים דביבש בטלים ברוב.

ואפילו בגדולות נמי אם נפל אחד מן התערובת לים או נשרף הותרו כל האחרים, דתלינן האיסור בזה שנפל או נשרף,

ויין שנאסר על ידי נצוק חיבור אם יש בכלי התחתון ששים היתר כנגד האיסור שניהם מותרין, ואם אין בתחתון ששים אלא עם מה שבעליון, העליון מותר והתחתון אסור, שמה שבתחתון מצרף עם העליון להתירו, שכאיסורו כך התירו, שגם איסורו מן חיבור התחתון יבא לו, אבל מה שבעליון אין מצרף עם התחתון לבטל האיסור שבתוכו להתירו, דהוי ליה קולא יתירה.

⁵⁰ שכשמוכר לעובד כוכבים חוץ מדמי איסור שבו מותר דשוה בכל מילי להולכת הנאה לים המלח. ש"ך ט יב

⁵¹ כ"כ בלבוש ודלא כב"ח וכ"כ בש"ך טו ואני הוכיח בזה דהא במקום שאין הפסד קי"ל דאין חילוק בין זמן זה לזמן הש"ס וכדלעיל סי' קכ"ג וקב"ד וקב"ח וכמה דוכתי וא"כ הכא דמדינא סתם יינם אינו בטל בס' א"כ בזמן הזה הא דבטל ומותר אפילו בשתיי' היינו משום הפסד אבל איך יהנה לכתחלה מהיין נסך שנפל לשם אלא יוליך הנאה לים המלח ומותר בשתייה

⁵² רמ"א שם וש"ך שם א

⁵³ רמ"א שם

⁵⁴ אבל אם נתערב גוף ודאי יינם ביין לא מהני לא הולכת הנאה לים המלח ולא מכירה לעובד כוכבים חוץ מדמי איסור שבו. ש"ך שם יא

⁵⁵ ש"ך ז

⁵⁶ ש"ך ט יב

⁵⁷ ש"ך שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

דף עד:

ו. גת של אבן שזפתה עובד כוכבים מנגבה והיא טהורה ושל

עץ ... יקלוף את הזפת ושל חרס אף על פי שקלף את הזפת

הרי זו אסורה ... דוקא זפתה אבל דרך בה לא סגי לה

בניגוב

גת של אבן⁵⁸ שזיפתה גוי כדי לאטום שלא תדלוף ונתן בה יין בשעת תהליך זפיתה כלומר שאחר שגמר לזפת⁵⁹ נתן שם יין כדי להעביר מרירות וטעם הזפת, או שזפתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה גוי בעוד משקה מופח על מנת להטפוח⁶⁰ עליה, הרי נאסר היין שבה בנגיעתו⁶¹ וצריכה בניגוב כדי להוציא כל טעם היין נסך הבלוע שבתוך הזפת⁶².

וכן הדין אם דרך הגוי בנת של אבן אפילו פעם אחת ואפילו שאינה זפותה, צריכה בניגוב ולא סגי בהדחה, דבנת שדרך בה החמירו טפי אפילו לפי שעה, מפני שמשהין אותה ביין כל ימות הגתות והוי כמכניסו לקיום, ומיהו בניגוב סגי כיון שאינה זפותה.

אבל אם דרך בזפותה, לא סגי ליה בניגוב עם הזפת משום שנכנס יין בסידקי הזפת⁶³, אלא יקלוף הזפת ואחר כך ינגב מפני שהיין נכנס בדופני הגת דרך

⁵⁸ שו"ע ונו"כ קלח א

⁵⁹ שאם נתן היין בתוך הזפת אינו כלום ואנו אוסר שהרי זה כזורק מים למיט. ש"ך שם א

⁶⁰ ש"ך שם ב

⁶¹ אף על גב דאין מכניסין לקיום בנת מ"מ הואיל ומשהין בו יין כל ימי הניתות ותדיר בו יין דומה לכלי שמכניסין בו לקיום בזה דאסור אפילו לפי שעה אבל מ"מ לא לנמרי כמכניסו לקיום להצריכו עירווי ג' ימים כ"כ רשב"א. מ"ז א

⁶² ודע שכל הכשר שבס"ז היינו לכתחלה אבל אם עבר ודרך בנת או בכלי גת שלא הוכשר מותר בדיעבד דיש ס' בדלעיל ס' קל"ז ס"ב אם לא בנת רחבה מאד ואינה גבוה בענין שאין ס' במה שבתוכה נגד קליפתה אז אסור בדיעבד אם לא שהודח תחלה עכ"ל הש"ך. עי' בשו"ת מהרשד"ם חיו"ד ס' נ"ד שהעלה דאם עבר א' במזיד ונתן יין בנת שצריך ניגוב ולא עשה הניגוב כדת היין אסור אף בדיעבד והביא כמה ראיות לזה דגם בדבר שאינו אלא איסור דרבנן ולכתחלה אם עבר במזיד ובפשיעה ע"ז דקונסין אותו כדין מזלול בדברי חכמים שכ' הרמב"ם שהוא א' מכ"ד דברים שמנדין עליו עיין שם באריכות ⁶³ פרש"י מפני כובד הדריכה נעשה בקעים בזפת.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

הזפת. ואם ירצה לעשות לה עירו ג' ימים סני לה ואין צריך לקולפה, דעירו מפליט כל הבלוע בנת.

וכן אם רוצה ליישנה שנים עשר חדש גם כן אינו צריך לקולפה, שעל ידי היישון נתייבש מתוכה כל טעם היין.

ושל עין אינו קשה כל כך כמו אבן, וצריכה יותר זפת משל אבן ובולעת יין יותר. לפיכך אם דרך בה גוי כשאינה זפותה ינגב, ואם זפתה הגוי ונתן יין בה בשעת זפיתה למתק מרירות הזפת אפילו לא דרך בה, או שזפתה ודרך בה אחר כך, או שזפתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה גוי בעוד משקה טופח עליה, דין אחד להם שצריכה קליפה וניגוב או עירו בלא קליפה.

ואם יש נעורת של פשתן או בלאי בגדים בין נסר לנסר, כמו שעושיין כדי לדבקה כדי שלא יטפטף היין משם, לא סני לה בניגוב, שאין הניגוב מועיל לנעורת ולבלאים התחובים בין הנסרים⁶⁴, אלא צריכה מילוי ועירו שלשה ימים או הגעלה, שהמים נכנסים בכל מקום ומפליטין.

ושל חרס שהוא רך ביותר ובולע טפי, אם זפתה הגוי ונתן בה יין בשעת זפיתה אפילו לא דרך בה, או שזפתה ישראל ונתן בה יין ונגע בה הגוי בעוד משקה טופח עליה, אינה ניתרת בקליפה וניגוב, דניגוב אינו מפליט בכלי חרס אלא במילוי ועירו שלשה ימים ואין צריך קליפה.

אבל אם זפתה הגוי ודרך בה, צריכה קליפה ומילוי ועירו, או הגעלה⁶⁵ בלא קליפה, או יישון שנים עשר חדש, או להסיקה בכבשן עד שירפה הזפת.

⁶⁴ כ"ה בלבוש משמע שאם יש בקעים שלא מולאו מהני אך בט"ז ה כתב אם יש בקעים ואין דבר סותם כלל דאסור דבנמרא אמרינן כן דבמעצרתא דרב בפרק בתרא דעבודת כוכבים הוא פילי אמר לא סני בניגוב ונראה דמשם נלמד דין זה ורבותא קמשמע לן דאף ע"ג דנסתמו הבקעים בנעורת לא מהני ⁶⁵ בדרישה הקשה דכאן משמע דהגעלה עדיפא מעירו ובסימן קל"ה כתב הטור בכלי חרס דאם מכניסו לקיום דלא סני בהגעלה רק בעירו ותירץ הט"ז דודאי במקום ששייך הגעלה או היא עדיפא מעירו אלא דבכ"ח לעיל לא שייך הגעלה כלל מטעם דהתורה העידה וכו' שם אמרינן דעירו מהני יותר מהגעלה ממילא לדידן דקי"ל דמהני הגעלה בכ"ח בסי' קל"ה סט"ו באיסור זה הוי כלי חרס כשאר כלים והגעלה עדיפא בהו ג"כ כנ"ל פשוט עכ"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ובשל אבן ושל עץ שאינן זפותים שאמרנו שהחמירו בהן כשדרך בהן הגוי וצריכות ניגוב, הני מילי כשתחילת תשמישתן על ידי גוי דבפעם ראשונה בלע יותר, אבל אם תחילת תשמישתן על ידי ישראל ונאסרו על ידי דריכת גוי סני להו בהדחה, דבפעם שנית אינו בולע הרבה.

ובשל חרס שאינה זפותה ודרך בה גוי, אם תחילת תשמישתה על ידי גוי צריכה עירווי שלשה ימים ולא סני לה בניגוב, מפני שהחרס בולע בפעם ראשון שהוא עודנו רך ורפה הרבה מאד עד שלא מועיל לו ניגוב אלא עירווי, ואם תחילת תשמישתן ע"י ישראל ודרך בה גוי אינה צריכה אלא ניגוב, דכבר שבעה מבליעת יין כשר של ישראל ולא בלע הרבה משל גוי.

ז. הגת והמחץ והמשפך של עובדי כוכבים... וחכמים אוסרין ... בקנקנים של עובדי כוכבים שהן אסורין

גיגית⁶⁶ גדולה שיש לה ברזא⁶⁷ שדורכין בה, והמשפך⁶⁸ וכלי המדה, והמחץ והוא כלי שדולין בו היין מן הבור לחבית, כולם דינם כגת עצמה כל אחד לפי מה שהוא, אם אבן אבן, ואם עץ עץ, ואם חרס חרס, שגם אותם משהין עם היין כל ימות הגתות והוי כמו מכניסו לקיום.

ח. כל דבר שמכניסו לקיום אפילו לפי שעה גזרו ביה רבנן

כלים שמכניסים בהן יין לקיום בולעים יותר⁶⁹, מפני שנשתהא בהן היין הרבה, לפיכך צריכין מילוי ועירווי ג' ימים מעת לעת, בין שלקחם ישנים מן הגוים בין שהם שלנו ונשתמש בהם הגוי, אפילו לא נשתמש בהן הגוי אלא

⁶⁶ שו"ע ונו"כ שם ד

⁶⁷ שמושכין משם יין צלול אבל באין שם ברזא אין שם יין צלול כלל ואפי' הדחה אין צריכין. מ"ז שם י

⁶⁸ עיין דרכ"ת ח שהביא מכנה"ג פי' כלי שדולין בה יין מן הבור לחבית, ובמהמכ"ת בלבוש כתב שהוא כלי מידה וכן כתב רש"י לעיל דף עב. משפך – טריטור מלמעלה פיו רחב ומלמטה נקב קצר ומושיבין אותו על פי צלוחית של לוקחין שפיהן צר ושופכין היין מן המידה לתוכו והוא יורד לתוך הצלוחית. וכנה"ג כתב וכן הגת והמחץ ומשפך כו'. נ"ב: פי' כלי שדולין בו מן הבור לחביות כן פרש"י, כונתו לפרש המחץ.
⁶⁹ שו"ע ונו"כ קלה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת עבודה זרה

לפי שעה⁷⁰, שכיון שהיא כלי שדרך להשתמש בו לקיום לא פלוג רבנן, וגזרו בו אפילו לא נשתמש בהן הגוי אלא זמן מועט⁷¹, ומיהו מילוי ועירוני סגני להם אפילו הם זפותים ואין צריך לקלוף הזפת תחלה קודם העירוני.

ט. כי הוה משדר גולפי להרפניא סחיף להו אפומייהו וחתים להו אבירצייהו

השולח ביד גוי⁷² כלי המיוחד לייזן⁷³, גם בזמן הזה⁷⁴ צריך להחתימו בחותם אחד כדי שיהא ניכר אם הכניס בו הגוי יין אם לא, ויש מי שמצריך חותם בתוך חותם. ובדיעבד כדאי הם המתירין בחותם א' לסמוך עליהם⁷⁵.

ואם עבר ושלחו בלא חותם אפילו שהה שעה אחת⁷⁶, צריך להכשירו בכל ענין ההכשר, כמו אם היה של גוי ונתיישן בבית הגוי וקנהו ממנו, אבל אם עבר והשתמש בו בלא הכשר אין לאסור אותו הדבר בדיעבד, ויש אוסרים⁷⁷.

וחביות גדולות מותר להשהותן בבית גוי אומן יום או יומים לתקנם, דכלי גדול כזה אין רגילין להשתמש בו לפי שעה, ובודאי לא ישתמש בו הגוי כלום. ולכתחלה⁷⁸ יש לזיזוהר בכל מאי דאפשר.

⁷⁰ דוקא בנשתמש בהן אבל אם נגע בהם בשעת טפיחה לא נאסר דגזרו משום שמא ישתמש בהם העובד כוכבים ויכניס בהן לקיום ויהיה כבוש. ש"ך כב

⁷¹ כ' בש"ך ס"ק ל"ג דכל זה דוקא בסתמא דלא ידוע שנכבש בתוכו יום שלם אבל כל שידוע שנכבש בתוכו יום שלם פשיטא דצריך הגעלה ועי' בס' עין המים אות ה' שהתפלא על הש"ך בזה דמדברי כמה פוסקים מבואר דוקא בהי' בו יין נסך ג' ימים אבל אם לא הי' בו יין ג' ימים אפילו נשתתה מעל"ע סגני במילוי ועירוני.

⁷² שו"ע ונו"כ קלו

⁷³ עי' בס' שלהנו של אברהם אות א' שהוכיח דכ"ז דוקא בשולח ביד גוי אבל אם מניח כליו ביד הגוי לא חיישינן שמא נשתמש בו עיין שם ועי' בכנה"ג בהנהרות המור אות א' שכ' דאפי' בשולח ביד גוי לא אסור בלא חותם אלא כששלחו מחוץ לעיר אבל מבית לבית בעיר לפי שעה ומירתת אין צריך לחתמם ומותר לשלוח אפי' לכתחלה בלא חותם עיין שם

⁷⁴ בית הילל א

⁷⁵ ש"ך א

⁷⁶ ש"ך ג

⁷⁷ ס"ז ב

⁷⁸ ש"ך ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

